

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45;

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Partid moderat român.

III.

— Articol final. —

(Dr. E. B.) Noi nu considerăm de frasă goală accentuarea neîntreruptă, că popoarele noastre, cel maghiar și cel român, sunt avizate unul la altul în fața curentelor puternice dușmănoase ale altor popoare. Și maghiarimea încă accentuează lucrul acesta, dar consecvențele acestei axiome nu vrea să le tragă, atunci, când dela noi pretinde renunțarea desăvârșită, însă ea nu vrea să renunțe dela nimica.

Intre astfel de împrejurări, cu ce să putem îndupleca noi, propagatorii păcii, poporul nostru, ca să se lase de lupte, să se lase de apărare? Nu va considera poporul oare, și cu tot dreptul, de tradare de neam intervenția noastră? Nu ne vor răspunde oare, că decât o capitulare, e mai bună și mai glorioasă lupta, chiar și dacă nu dă nici cel mai mic rezultat?!

Lupta lipsită de binecuvântare partea care atacă trebuie deci să o sisteze. Cheia păcii e depusă în mâna maghiarimei. Și dacă, fie din îngustime de suflet, fie din preocupare politică, maghiarimea întrelasă, acum în oara a douăsprezecea, să facă aceea, fără de ce e cu neputință legarea păcii, — continuarea luptei și toate consecvențele ei au să o apese numai pe ea. Păcatul ei să fie, dacă lucrurile să strică... Tu l'a vreau — Georges Dandin!

Să nu se minuneze deci nime, dacă românimea neluată astfel în samă din partea fraților Maghiari e stăpânită întru adevăr de sentimente dușmănoase, și să nu se mire nime, dacă patima lipsită de raționare o mână în brațele dușmanilor. Si nequit flectere superos — Acheronta movebo.

Regretăm cu sinceritate, că un ziar care conduce maghiarimea se

ține morțiș de punctul seu intransigent de vedere, în contrast cu oportunitatea și rațiunea politică. Dar de altă parte ne întinde puțină mângăere apariția îmbucurătoare, că numeroși membri ai elitei maghiare prind chestia de naționalitate, nu în sensul șovinismului modern, ci în spiritul lui Szécsényi, Deák și Eötvös, ținând, întocmai ca Mocsáry, că ea poate să fie rezolvată pe baza ordinii de drept dela 1868. Urmașii acestor mari bărbați, apreciind în plină măsură nizuințele noastre, și au oferit cooperarea în ce privește promovarea lor. Ideea *ligei de pace*, dată din partea lui „Argus”, a fost numai decât îmbrățișată din partea Maghiarului „Kaposi Dr. M. L.” și din partea lui „Mercator”, cari în studiile lor mai proaspete, cu cari au făcut senzație, s'au ridicat la înălțimea situației, și identificându-se cu punctul nostru de vedere, au desvilit gravaminele naționalităților, iar cu privire la sanarea lor cer împlinirea tuturor pretensiunilor juste.

Dar amăsurat informațiilor ce le am, nici punctul de vedere al actualului guvern nu e cel tălmăcit în articolul din „Budapesti Hirlap”. Celce a cetit și a înțeles declarațiunea contelui *Andrássy Gyula*, făcută mai pe urmă în dietă, și a urmărit cu atențiunea cuvenită dispozițiile sale mai noi, nu poate să rămână în îndoială, că și dânsul recunoaște, că există rele, cari au să fie vindecate, și cu privire la vindecarea lor e aplicat să între în pertractări pentru aflarea unui modus vivendi.

Pentruca să nu fie considerată ca scuturată din mână afirmarea mea, voi cită următoarea parte din vorbirea parlamentară a ministrului de interne, rostită la 16 Maiu a. c.:

„... Câtă vreme domnii deputați naționaliști iau poziție contrară cu acest punct de vedere, nu putem la nici un cas să stăm cu ei de vorbă, și despre *pact*, despre *modus*

vivendi, despre *concesiuni*, nici vorbă nu poate se fie. Pună-se dânsii pe acel temeiu principiar, pe care e pusă *legea de naționalități*, accepteze unitatea națiunii *politice* ungare, fie acțiunile lor săvârșite în sensul acesta, și sunt convins, că foarte ușor vom află calea pe care gravaminele singuratiche concrete pot să fie sanate.“

Fiind vorba de păreri gazetărești, află de bine să pun în fața părerilor din ziarul „Budapesti Hirlap” păreri unei colege mult prețuite, ale foii din Budapesta „Pesti Napló”, care în numărul din 2 Iulie n. c. publică un articol de fond intitulat „*Politica nouă naționalistă*”, în care între altele se spun și următoarele lucruri caracteristice:

„... Opiniunea publică, care judecă asupra lucrurilor în mod obiectiv, ar trebui să primească cu sinceră bucurie *faptica* întorsătură în politica de naționalități. Pentruca politica ce să face acuma, nu mai poate fi tolerată...“

E de desperat, că opiniunea publică națională maghiară nu să știe lăpădă de prejudețul în care s'a închis și care într'una trâmbează, că statul, cu puterea sa impunătoare, trebuie să constrângă pe fiecare să-și însușască limba statului. Nu știe să învețe din aceea ce experiența a scos pretutindenea la suprafață, că îndemnul la însușirea limbei de stat tocmai forța îl dă mai puțin, și că sunt alte mii de mijloace, cari garantează cu mult mai bine succesul. De aceea apoi e considerată ca tradare în contra statului, ca sacrilegiu, afirmarea, că politica imperialistă e o nărozie, și împedecarea, ca preocuparea opiniunei publice să nu mână guvernul și administrația în apele unei politici naționaliste, care nu vede alta în naționalități decât popoare dușmănoase, față de cari statul trebuie apărât...“

Nu trece zi de altcum, în care ori unul ori altul dintre membrii

mai de seamă ai societății maghiare să nu-și manifeste alăturarea la modul de rezolvare contemplat de noi, și eu văd în aceasta semnul neînșelător al corectității acțiunei noastre de pace și al succesului ei în viitor.

Dacă cu ajutorul acțiunei acesteia va succeda să se deie minților o direcție mai trează și mai calmă, și în locul preocupării și al egoismului de rasă să face loc pe seama unei concepții mai curate, iar șovinismul va fi înlocuit cu adevăratul patriotism: atunci are să urmeze momentul, în care și ceice ochi au și nu văd, urechi au și nu aud, încă vor înțelege cuvântul nostru și vor recunoaște, că *politica naționalistă a maghiarimei șovene este păcatul cel mai mare săvârșit în contra maghiarimei și a viitorului ei*.

Din parlament. În ședința dieței ținută Luni în 6 Iulie n. s'a votat în a treia cetire legea despre execuții și s'a început discuția asupra proiectului de lege despre regularea proprietății. La proiectul acesta a vorbit dintre deputații naționaliști dl *Coriolan Brediceanu*, care a scos la iveală scăderile proiectului, dar în general l'a primit. Au vorbit apoi secretarul de stat *Mezős-y* și ministrul de agricultură *Darányi*, în urmă ministrul de justiție *Günther*, și casa a votat proiectul de lege, în general și în special. Eri, Marți, dieta a ținut o scurtă ședință în care s'a votat proiectul acesta de lege și în a treia cetire. Vineri apoi, atât legea aceasta, cât și cea despre execuții, va fi votată și din partea casei magnaților, apoi se încep vacanțele parlamentare.

Din protopresbiterate.

Conferința preoțească din tractul Lușă.

— 18 Iunie v.

În Dumineca sfinților Părinți, 25 Maiu v. a. c., s'a întrunit preoțimea din tractul Lușă în conferința anuală în frunțașă comună bisericească *Șasa*.

La 8 oare e. m. s'a început serviciul divin din biserică, celebrat prin preoții: A. Cioran, I. Coc, V. Șpan, V. Trifa, și I.

FOIȘOARĂ.

Observațiuni asupra desvoltării simțului estetic la copii.

De Octavian G. Simtion.
(Urmare.)

O boare lină ce drapela ușor frunzele argintate ale teilor de pe mal te făcea să simți cu câtă grabă își deschidea primăvara toaleta sa brodată cu mii de colori. Fluturi neastâmpărați să răsătau printre flori, sărutând petalele lor gingașe. Zumzetul de albine și siseitul strident al greurilor îți inspira credința, că tolănit pe covorul de verdeață, la umbra unui arbore, ai putea fura secretul șoptelilor dintre floricele...!

Ceata micilor escursionisti, încălziti de neobicinuita ferbințeală a razelor soarelui de primăvară, nu prea părea încântată de grandiositatea naturii desamortite. Numărul lor era de vre-o 45—50 elevi. Nici unul mai tinăr de 6 ani, nici unul trecut de 12 ani. Nu-i vorbă, le plăcea lor aici, mai mult decât în școală, dar motivul delectării lor era pentru ei inconștient. Unii dintre cei mai mărișori, când și când tot mai priveau cu oarecare interes frumseța priveliștei, dar și acestia îndată alunecau în vârtejul jocului „dea tăvălitul“.

Atunci am venit la ideea de a întrebă pe elevi, că placele lor aici? Răspunsul lor șgomotoș, afirmativ, îmi deșteptă curiositatea de a le afla gustul și judecata în aceste momente, și astfel am întreat pe unul fiecare să mi spună că ce-i place mai mult aici?

Reflexiunile lor sufletești să cuprindă în următoarele răspunsuri mai însemnate:

Un băiat mititel (6 $\frac{1}{2}$ ani) fluturii (!);
O copilă (6 $\frac{1}{3}$ ani) flori de fragi (!);
Un băiat (7 ani) via! (Tatăl seu era vier);

Alt băiat (7 ani) s'ar scâldea;
O copilă (8 ani) cataracta stavilei ce traversa Arieșul;

Un băiat (10 ani) pădurea;
O copilă (9 ani) cânteoul greurilor.
(La acest răspuns toți băieții au răs cu hohot (!)?)

Un băiat mărișor (11 ani) Românul cu plugul. La acest răspuns deodată a început o copilă a improvisa spontan primele versuri din pastetel „*Plugurile*”, de V. Alexandri, poesie memorisată încă în toamnă la școală — fără de a o fi analizat și din punct de vedere estetic.

Noroc bun pe câmpul neted, ies Românii cu a lor pluguri,
Boi plāvani în câte 6, trag, să opintesc în juguri.

O satisfacție din cele mai mulțămitoare mă cuprinsese atunci, auznd copila recitând poesia aceasta și momentan am

întreat o, că atunci când a învățat poesia, părutu-i-s'a ei, că vede un astfel de Român ca cel din vale — arând cu plugul?

Răspunsul a fost — da! Copila era de 11 ani.

Mai aveam o singură dorință acum! Voiam să află vre-un elev, care să mi spună, că lui îi place întregul complex al notelor ce constituiesc frumseța priveliștei. Să-mi spună, că lui îi place întreaga panoramă ce se desfășură înaintea noastră, întregul tablou al naturii reînviată!

Încercat-am cu diferite întrebări istețe a sugera ideea întregului în mintea elevilor, pe lângă cea mai mare îngrijire de a scoate la iveală frumseța armonică a complexului.

Zadarnică mi-a fost însă truda, căci deși eu vedeam, că elevilor din ce în ce în urma convorbirei noastre — le place tot mai mult frumseța primăverii, nici unul nu era conștiu de armonia întregii perspective. Din întâmplare aveam la mine o ilustrată ce înfățișă o panoramă din munții Sibiului. Le-am arătat ilustrata celor mai mărișori, întrebându-i, că ce le place mai mult din ilustrată? Copila ce-mi recitase versul amintit a fost singura pe care am putut-o aduce la conștiința că-i place — tot chipul. Nemulțămindu-mă nici acest experiment, am ținut atunci elevilor o mică prelegere despre toate lucrurile ce le-a plăcut lor — separat, apoi

făcu-i ultima încercare cu ajutorul unei comparațiuni precum urmează:

Am întreat pe elevi: „Vă plac vouă icoanele din biserică?”

— „Da!”

— „Dar cu deosebire cele de pe altar (frunțar)?”

— „Și mai tare ne plac!”

— „Dar crucea dela frunțar?”

— „Da!”

— „Dar ușa împărătească și perdelele?”

— „Și acelea.”

— „Dar cununile atârinate la altar?”

— „Și acelea!”

— „Dar feșnicile și candelarele?”

— „Da-a-a-a!”

— „Dar dacă ne uităm la întreg altarul cu icoane, cruci, candelare, cununi și tot ce se află pe el, așa întreg, toate la oaltă, dacă ne uităm la toate deodată, — place-vă?”

— Da! Ne place!

— „Dar dacă aprindem candelarele și luminile, atunci cum vă place altarul? Băieții păreau foarte interesați... fantasia le era în lucrare, și oareșicum plăcut surprinși răspuseră: „Atunci și mai tare ne place!”

(Va urma.)

*) Pe frunțarul bisericii gr. orient. din Turda sunt atârinate mai multe coroane mortuare ale unor notabili decedați.

Handa, în frunte cu protopresbiterul tractual V. Gan. Biserica spațioasă a fost ticșită de public numărös, din loc și comunele din jur, care cu drag a așteptat venirea preoților în mijlocul seu.

În decursul serviciului la priceasnă preotul V. Trifa își rostește predica, în care combate patima beției și lipsa de școală. La sfârșitul serviciului s'a oficiat parastas pentru binefăcătorii bisericești, apoi dl protopresbiter ține o frumoasă eshortație poporului, lăudându-i virtuțile și combatând scăderile lui.

După acestea preoții sub conducerea protopresbiterului vizitează cancelaria parohială din loc. Scăderile aflate se comunică preotului local, care le ia la cunoștință și promite îndreptare.

Toți preoții să întrunesc apoi în ședință în localul școlii, unde dl protopresbiter prin un cuvânt bine simțit declară conferința deschisă și o invită a se constitui. Se proclamă de notar I. Handa, iar bărbați de încredere A. Cioran, și V. Șpan. Se cetește apelul nominal, din care se constată a fi prezenți 22 și absenți 6 preoți. Scuzele întrate dela preoții absenți, fiind întemeiate, să acceptează toate.

Se prezintă protocoalul conferinței din anul trecut, 2 rezoluții și 2 cercularii conzistoriale, cari se iau spre știre.

Vasile Șpan dă cetire operatului său: „Indatoririle preotului față de școala confesională al cărei director este și cauzele cari împedează o dezvoltare mai vădită pe terenul școlar“. Tema e ascultată cu atenție și se constată a fi lucrată cu pricepere. I-se exprimă deci autorului mulțămire protocolară și să invite a o publica în „Telegraful Român“.

Urmează la ordinea zilei anunțarea propunerilor: 1. V. Șpan în cauza prolongării învățământului în școlile confesionale din tract. 2. George Lazar în cauza concelebrării la funcții bisericești a preoților gr. or. cu cei gr. catolici. 3. L. Ciorbea în cauza abonării „Revistei Teologice“.

Propunerile sprijinite de conferință, 1 și 2, se predau unei comisii constatatoare din membrii V. Șpan, V. Jina și A. Boeriu, spre a veni cu raport în ședința următoare, iar propunerea lui L. Ciorbea, ca conferința se îndatoreze pe toți preoții din tract a abona „Revista Teologică“ ce apare în Sibiu și se invite pe cale circulară și conferințele surori din arhidieceză a procedea întocmai față de membrii lor, — să desbata în ședința prezentă.

La discuție iau parte: A. Cioran, V. Șpan, S. Vasina și dl protopresbiter. Sprijinesc toți partea primă a propunerii, abandonând însă partea a doua și conferința ia concluzul: Se recomandă preoților tractuale cu toată căldura abonarea foaiei bisericești „Revista Teologică“, ca unica foaie de specialitate la noi pe terenul bisericesc. Ședința primă să încheie.

Ședința II.

La 3 ore p. m. se deschide ședința și se constată a fi toți membrii prezenți.

Dl protopresbiter cetește referada asupra rapoartelor parohilor despre activitatea lor, care în general este îndestulătoare și invită preoții, ca pe viitor se pună pond în rapoartele lor anuale pe greutatea ce le întâmpină în păstorie, ca conferința să le poată veni în ajutor cu sfaturile sale.

Se discută liber tema: „Procederea preotului față de cei ce nu și implinesc canonul primit în mărturisire.“ R. Gomboș arată cazuri concrete din parohia sa. V. Șpan e de părere, a se da penitentului astfel de canon, pe care să-l poată împlini. A. Cioran nu recomandă a se da canoane, din cari preoții ar trage foloase materiale, cari înstrăinează pe credincioși și nu le implinesc bucurios. V. Trifa insistă, ca să se explice penitentului însemnătatea canonului și atunci acela îl va împlini. Dl protopresbiter recomandă preoților a cerceta totdeauna cauza, pentru care cineva nu și implinește canonul. Dacă neputința ar fi la mijloc, să cerce a ușura canonul dat, dând posibilitate penitentului a-l împlini. Dacă însă cauza neîmplinirii ar fi indolența, ori reaua voință a celui ce a primit canon, pe unul ca acela să nu-l mai primească la mărturisire și să-i refuze ori ce deslegare de păcate, până nu și va face canonul mai vechiu, dojenind cu blândețe pe un astfel de rătăcit.

Date aceste lămuriri, urmează critica asupra serviciului divin și a predicii din biserică. După mici observări se declară deplin succese, atât executarea serviciului divin, cât și compoziția și rostirea predicii, exprimând conferința mulțămire protocolară preoților celebranți și predicatorului.

V. Șpan în numele comisiei referă asupra propunerii în cauza prolongării timpului de instrucție în școlile din acest tract. Măncând dela împrejurările locale din părțile noastre muntoase, unde copiii de

școală mai mărișori, pe lângă toată silința preoților și comitetelor, sunt ținută acasă de părinții lor până prin lunile Octomvrie-Noemvrie, pentru trebuințele economice, în care restimp copiii începători, nefiind ocupați cu nimic, ar putea cerceta școala și cu începutul lui Septemvrie, și din considerarea, că școlile noastre sunt toate cu un singur învățător, care întâmpină enorme greutăți, ocupându-se cu 6 clase deodată la începutul anului propune: P. Veneratul Consistoriu Archid. să fie rugat a concede pentru tractul nostru, ca copiii începători să cerceteze școala de prin luna Septemvrie, ear cei mai mărișori să fie absolvați dela cercetarea școlii în luna primă, ca să aibă învățătorul destul timp a se ocupa cu începătorii, și numai când aceștia sunt bine inițiați, să se înceapă instrucția și cu cei mai mari.

După o discuție intensivă, la care iau parte mulți preoți, conferința enunță, că ar fi de dorit a se face o atare schimbare în interesul instrucției, acceptează deci propunerea comisiei în așa chip, ca timpul de instrucție pentru începători să fie 9 luni, ca să se poată ocupa învățătorul în luna primă intensiv cu ei, să-i pregătească în cetit și scris, spre a le putea da ocupații independente, când se începe instrucția cu elevii din toate clasele. Preav. Consistoriu este rugat a se ocupa cu chestia aceasta, dând la timpul seu ordin de executare, care eventual ar putea fi general pentru întreaga arhidieceză.

Raportorul V. Șpan referă și mai departe asupra propunerii lui G. Lazar, cerând să se interzică preoților nostri săvârșirea funcțiilor bisericești în societete cu preoți gr. catolici. La aceasta vorbesc: A. Cioran, V. Rușdea, etc. În sfârșit se constată a fi rari cazuri de aceste în tractul nostru, pentru cari și dealcum autoritatea bisericească poate trage la răspundere pe respectivii preoți.

Se fac unele interpelări, de ordine mai mică, la cari prezidentul protopresbiter dă răspunsuri mulțămitoare.

Dl protopresbiter face atenți membrii conferinței la unele scăderi oficiale ale preoților, îndemnându-i a le delătura, și relatează cazul de tulburări și nemulțămiri din parohia Bedeleu față de persoana parohului. Conferința ia la cunoștință indemnurile în purtarea oficiului, ear față de cazul din comuna Bedeleu cere să se procedea pe calea legilor și ordinațiilor în vigoare.

Se statorește programul conferinței viitoare, care se va ține în una din comunele: Hădărău ori Lătureni.

Cu acestea prezidentul constată, că agendele conferinței prezente s'au terminat, mulțamește membrilor ei pentru viul interes și zelul arătat în tractarea afacerilor, declarând conferința de încheasă.

L. Ciorbea mulțamește domnului protopresbiter pentru conducerea cu tact a desbaterilor.

Cu acestea conferința se încheie.

I. H.

Școlile noastre din Brașov.

Din Budapesta primim informațiile următoare:

În adunarea generală a profesorilor dela școlile secundare din țară, ținută la 3 l. c. în sala cea mare a „Academiei Maghiare“, dl Ștefan Miklossy, profesor la liceul din cercul VII (Budapesta) a ținut o conferință despre neajunsurile propunerii limbii maghiare în școlile secundare din părțile locuite de naționalități.

În șirul conferinței l-a învinuit pe dl director V. Onițiu și școlile noastre din Brașov de nepatriotism. Dovada și-a scos-o din lucrarea dlui Onițiu despre copiii cu schimbul, unde zice dl Onițiu, că să se dea băeții în schimb, ca astfel să se lățească limba bună literară. Dl Miklossy așa a tălcuit spusele dlui Onițiu, ca să se trimită copiii nostri în România, căci numai pe calea aceasta se vor face legăturile mai strânse între noi. Iată piedeca cea mai mare, pentru ce nu învață elevii Români temeinic limba maghiară. Deși în programul școlii dl Onițiu scrie, că limba maghiară s'a propus cu rezultat mulțămitor, el nu crede.

Nu mai decât s'a sculat dl Dr. G. Alexici, profesor în Budapesta, și a rostit următoarele cuvinte:

— „Da, și eu doresc, ca elevii ieșiți din școlile secundare să știe vorbi bine limba maghiară, să cunoască istoria patriei în mod cinstit, și așa și literatura maghiară. Însă dați-mi voie, ca să reflectez mai pe larg la învinuirea adusă de dl conferențiar împotriva dlui director V. Onițiu, căci n'as vrea să se înrădăcească în sufletul dv. băneala, că școlile românești nu corăspund chemării lor din punct de vedere patriotic. Vă asigur dlor, că școlile naționalităților, dar mai ales ale noastre, ale Românilor, și în rândul prim școlile

secundare românești din Brașov, stau la înălțimea chemării lor și din punct de vedere al patriotismului. Cunosce temeinic întreg trecutul școlilor române din Brașov, am avut prilej în mai multe rânduri să le studiez, și cunosce bine și activitatea literară a dlui director V. Onițiu. Il asigur pe dl conferențiar și on. adunare generală, că într'adevăr în Brașov se propune limba și literatura maghiară cu rezultat mulțămitor, după cum spune și programul școlii, căci în Brașov toți profesorii vorbesc perfect limba maghiară, întocmai ca cei dela școlile secundare de stat. Dl V. Onițiu în lucrarea sa despre copiii cu schimbul vorbește numai despre trimiterea elevilor în patrie. La noi, Români, din zi ce merge se intramă ideea, că limba poporului trebuie ridicată la înălțime literară. Nu e scriitor român de dai doamne, care să nu se alature acestei porniri. S'a încins în literatura română o luptă inverșunată împotriva curentului latinizator, iar în România împotriva franțuziștilor. Dl Onițiu la acest curent sănătos țintește în studiul său despre băeții cu schimbul, ca danșii pe unde vor ajunge să lățească limba mlădioasă și bună românească. Căci nicăiri, la Români, nu se propune o limbă mai frumoasă românească, decât tocmai în școlile din Brașov. N'are rost deci explicația dată de dl conferențiar spuselor dlui Onițiu, ca să se trimită elevii în schimb în România, căci doar acolo nu e nevoie să fie lățită limba bună literară românească.

Dl V. Onițiu a scris și o „Carte de cetire“, pentru școlile secundare. Să o fronzărească dl conferențiar și va afla în ea mai multe bucăți de cetire, cari deșteaptă în elev simțul patriotic.“

Conferențiarul la vorbele acestea n'a răspuns nici un cuvânt și adunarea generală a luat cu mulțămire la cunoștință deslușirile date de domnul Alexici, care și-a împlinit o frumoasă datorință, când a luat în apărare școlile noastre din Brașov, despre cari își permit să vorbească și aceea, cari nu le cunosce.

X.

O zi de sărbătoare.

Articol de Carmen Sylva.

În revista „Vatra Luminoasă“, numărul prim a fost publicat în fruntea numărului următorul frumos articol al Maiestății Sale, Regina Elisabeta a României:

„Vino, zise Dunărea, vino, să vezi cum arată bucuria!“ Și ea mă luă în largile ei valuri, cu întreaga ei mare putere și plinătate. Atât cât poate ochiul cuprinde, se întinse în fața lui Dumnezeu; aci se odihnesc păduri; de pe ape și în crânguri răsună cântecul priveghetorilor. Încolo imensă tăcere, liniște de jur împrejur, ca o vecinică sărbătoare. Numai vasul meu alunecă departe, purtat de Dunărea cea mare și își cântă văjuitul său însoțit de aceia al puternicului torent, care așa, singuratic, își ducea prin țări largu i glas, singur, spre a se pierde în marea care-l așteaptă, izbindu și valurile nerăbdătoare de țarm. Soarele se scaldă toată ziua în luminosul talaz în care își trimețea toate rezele și se ridică de-acolo și mai auriu, și se mută cu o nouă dobândită putere de foc!

„Dunăre, iubită Dunăre, ce te risipești? îi spusei. Aci nu sunt nici corăbii, nici mori, nici sate, nici târg, nimic decât valurile tale și soarele și mirositorii în taină salcâmi și pășuni și priveghetori?“

„Și tu!“ răsă Dunărea; te-am luat cu mine, ca să ai și tu odată o sărbătoare mare de tot, și ca să îți poți scaldă gândurile, precum o fac razele, în minunatele-mi valuri. Și așa alunecam împreună, Dunărea și eu, iar ea își perdeă întreaga splendoare și putere pentru sărbătoarea mea.

Și am trecut prin sate și orașe, unde oamenii cântau și se bucurau și spuneau că e sărbătoare, pentru că venisem eu și-mi aduseră daruri pentru nevoiașii mei și flori și toate cântărilor lor. Iar Dunărea sta de o parte și n'avea asupra-ne nici o putere, căci în toate inimile eră sărbătoare mare, luminoasă. Și doar n'adusesem nimic, nimic, decât iubirea și bucuria mea; oamenii însă spuneau, că aceasta ar fi de ajuns, că nu le mai trebuia nimic alta, decât iubirea și bucuria mea, numai de-ar fi așa de puternice ca valurile Dunării și atât de luminoase ca razele soarelui, cari se oglindesc în ea.

Le-am dăruit sărbătoarea mea și aceasta le-a fost de ajuns; căci mi-o redăruiră cu înzecită splendoare, cu insuțită putere; apoi erau așa de mulți, cari aduceau bucurie, și aceasta se scurgea ca și Dunărea largă și puternică și luminândă. Putem oare ști câtă putere e ascunsă în bucurie? Să știe oare ce fac inimile omeștești când oferă bunului Dumnezeu bucuria lor? Bucuria e atât de scumpă, ca

valul de apă în pustiu, ca ploaia în timp de secetă, ca soarele pentru grăul ce dă în copt. Bucuria e puterea vieții, a devinirei, puterea soarelui, bucuria e ca torentul, care duce în el tot ce i se încrede.

Arareori găsești noroc în lume, pe acesta nu îți-l poate aduce nici toată Dunărea largă, dar bucurie da, bucuria o poate aduce cu sine, și tu, și fiecare, până ce vine o rază minunată, care seamănă cu fericirea. Și de-ai ajutat-o numai o clipă, a fost de ajuns. O clipă de uitare e ca valul care trece, și ia cu el ce găsește în cale.

Și oamenii și eu ne-am aruncat durerea în Dunăre, care o luă cu ea și răsă: „V'am adus și vouă, oameni mici, bucurie...“ Bucurie pentru o oră? Pentru multe ore? Pentru ani de amintire? Și valurile ei desmerdau pornirea mea, ca niște mâni fine, iubitoare, ca murmurul gingaș al unei vremi frumoase. Atunci am zis: „mulțamesc, iubită Dunăre, pentru frumoasa mea sărbătoare!“

Noua lege execuțională.

Părerea „Revistei Economice“ cu privire la noua lege execuțională, votată deja din partea dietei ungare, e următoarea:

„... Ceice s'au cugetat mai adânc asupra dispozițiilor noiei legi, — scrie ea în numărul ultim, — au nedumeriri fundate, că „scutul“ ce noua lege oferă datorășilor și care este privit de mulți ca un punct de forță al legii, va cauza mai mult rău decât bine — prin faptul, că va contribui în măsura însemnată la reducerea creditului și chiar la totala discreditare a claselor mai sărace, a micilor proprietari.

Noua lege execuțională adică dispune între altele, că fundus instructus, adică vitele de povară și uneltele agricole indispenzabile pentru cultivarea unei moșii de 12 jug. sunt scutite de sub execuțiune, și că la moșii sub 12 jug. se poate sequestră numai uzufructul realităților.

Ce vor face între astfel de împrejurări, după intrarea în vigoare a noiei legi, mai ales institutele de bani mai mici, cu clientelă în preponderanță țărănească, a căror credit personal în cele mai multe cazuri se bazează chiar pe averea lor imobilă? Și în deosebi acelea, cari până acum au acordat credit chiar pe vitele și uneltele de lucru ale țărănilor?

Vor fi necesitate a reduce în măsură considerabilă, adeseori a sistă chiar cu totul creditul personal țărănesc — spe paguba lor proprie și nu odată spre ruina lor și a fostilor lor clienți, până eri, pe baza averii lor mișcătoare încă demni de credit, iar după intrarea în vigoare a noiei legi — prin însași legea aceasta — lipsiți de credit.

Situația deosebit de nefavorabilă ce noua lege execuțională o creiază deopotrivă institutelor de bani, ca și clientelei lor, este foarte nimerit ilustrată într'un număr recent al revistei „Magyar Pénzügy“ în care între altele se zice: micii proprietari, după ce conform legii, fundus instructus-ul lor este scutit de execuție, credit personal nu mai au și astfel institutele de bani sunt constrânse ași asigură pretenziunile prin întabulare. În modul acesta se împovărează în măsură extraordinară moștile, dar după efectuarea întabularilor și deodată cu aceasta se și epuizează aproape întreg creditul micilor proprietari, cari acum nu mai pot ajunge nici la împrumut ipotecar, și nici la credit personal (pe schimb).

Privitor la sequestrarea uzufructului la moșii sub 12 jug. „M. P.“ zice că: în lipsă de altă acoperire multe institute de bani vor fi necesitate să facă uz de acest mijloc. Și care va fi urmarea? Mical proprietar nu poate cultivă moșia, fiindcă este stăpân pe ea curatorul-sequestru, dar nici acesta nu o poate cultivă, fiindcă fundus instructus se află în posesiunea debitorului. Curatorul-sequestru conform legii este obligat a da proprietarului semințele necesare pentru sămănat dar proprietarul nu va putea sămăna, fiind că pământul este sub sequestru. Și cine trage scurta din aceste anomalii? În prima linie institutul creditor, care în modul acesta nu are nici uz fel de bază sigură de escontentare, și în al doilea rând micii proprietari, cărora bănoile nu le vor mai da nici un filer credit. Și iată terenul pregătit pentru înflorirea unui nou soi de împrumuturi de uzurari, mascate prin cumpărări fictive. Uzurarul cumpără caii, boii, vacile, carăle etc. economului ajuns în strâmtoare și i le lasă în folosință pe lângă contract de închiriere până atunci, până i-se plătesc regulat dobânzile cele grele, der îl strânge de gât pe debitor îndată ce întârzie cu plata.

În modul acesta nimiceste noua lege execuțională — zice „M. P.“ — frumoasele rezultate, ce institutele de bani provinciale le-au realizat în lupta contra uzurării.

Noua lege execuțională taie adânc mai ales în interesele noastre de bani, a căror clientelă, precum se știe, este recrutată în marea ei majoritate din pătura țărănească, din clasa micilor proprietari, care, pusă la adăpostul noii legi, va deveni aproape ca totul incapabilă de cred t.

Cu toate acestea, băniile noastre, va fi conștient, să nu se prăpădească cu luarea de măsuri excepționale față de clienții lor, căci până la intrarea în vigoare a noii legi va mai trece probabil încă timp îndelungat, în care în vederea perturbațiilor generale ce ar produce în țara întreagă abdicarea și încasarea în masă a creditelor acordate de bănci — cercurile normative ale țării încă vor putea chipzui asupra dispozițiilor, ce înomnis vor trebui să fie luate, pentruca tranziția să nu fie atât de bruscă și să fie ocrotite, atât interesele creditorilor, cât și ale debitorilor.

NOUȚĂȚI.

„Foaia Diecesană” din Caransebeș scrie în numărul mai nou următoarele: „Examenele la institutele diecesane s'au terminat Sâmbătă în 21 l. c. sub conducerea înțeleaptă și binevoitoare a I. P. C. Sale părintelui arhimandrit și vicar episcopesc *Filaret Musto*. La examenele ținute cu pedagogii Marți și Mercuri a asistat dl comisar ministerial *Dr. Iosif Sigescu*, și cu plăcere constatăm, că comisarul ministerial a dovedit deosebită bunăvoință și interes și ne vine a crede, că a fost mulțămît deplin cu mersul învățământului la institutul acesta. Să nădăjduim, că aceste însușiri le va arăta în raportul ce-l va face către înaltul minister de culțe și instrucțiune publică și că tot așa de binevoitor și mulțămît va fi la examenele de calificățiune învățătorească cari încep Luni în 23 l. c. Numai bucura ne putem, dacă esmiterea dsale la institutul nostru va însemna începutul unei ere nouă în pregătirea viitorilor luminători ai poporului nostru, care are trebuință de bărbați cu carte, oameni de caracter și zeloși propagatori a tot ce e bine, frumos și adevărat”.

Manevrele. Se scrie dela Viena, că manevrele cele mari se încep anul acesta în Ungaria la 14 Septembrie și se termină în 18 Septembrie. Vor lua parte la manevre o sută de mii de soldați. Comandanții trupelor vor fi generalii *Albort* și *Fiedler*, ambii inspectori generali de trupe. La manevre va participa și Maiestatea Sa, însoțit de moștenitorul de tron, Arhiducele Francisc Ferdinand.

† **Contele Ignatiev.** Marele bărbat de stat din Rusia, Nicolae Pavlovici-Ignatiev, urzitorul războiului ruso-turc din anul 1877, a decedat, în etate de 80 de ani, în Petersburg.

Recolta. După socotelile făcute la ministerul nostru de agricultură, recolta anului acestuia va fi cam următoarea: grâu 36 milioane măști metrice, săcară 11 milioane și jumătate, orz 12 milioane, ovăs 10 milioane. În anul trecut recolta a fost următoarea: grâu 32, săcară 10, orz 13 și ovăs 11 milioane măști metrice.

Aprobare ministerială. Înaltul ministeriu de culțe și instrucțiune publică reg. ung. a aprobat cu datul 30 Maiu 1908 nr. 59650 ministerial ca manual de școală: „Noul Abecedar” de *Dr. Petru Șan*, ediția a doua, Nagy-Szeben, tiparul tipografiei arhidiecesane, introducându-l în lista oficială a cărților dela școala pentru învățământul popular elementar, cu dreptul de a se folosi în toate școlile din patrie cu limba de propunere română, adecă în școlile profesionale române gr.-or. și gr. cath. cum și în școlile comunale, unde limba de propunere a cea românească. Acest abecedar a primit aprobarea și a preaveneratului sinod arhidiecesan din Sibiu, cum și a veneratului consistor diecesan din Arad.

Moartea unui ziarist. În Galați, România, a murit zilele trecute bătrânul ziarist *Mauri*, corespondent al mai multor ziare mari europene. Decedatul fusese unul dintre primii redactori ai marelui ziar vienez „*Neue Freie Presse*” și dintre întemeietorii săi. Cunoștea douăzeci și patru de limbi.

Isovoare de petrol aprinse. În urma unui trăsnet cinci isovoare de petrol au luat foc în Borisav, Galiția, și s'au aprins și rezervoarele toate. Petrolul se scurge cu flăcări în râul Iesmenita și amenință cu primejdie casele și stabilimentele pe lângă cari trece. Incendiu se estinde pe o lungime de un kilometru.

Apel și rugare. P. T. domni, onoratele oficii parohiale și institute de credit, cari au primit colecte pentru adunarea de oferte benevole în scopul renovării bisericii ort. române din Oradea-mare (Ujváros), sunt prin aceasta rugați a ne reînăpăoiă colectele cu orice rezultat ar fi până la 1 August n. a. c. ca așa să ne putem da seamă despre rezultatul colectelor întrate. Oradea-mare, 6 Iulie 1908. *Comitetul parohial*.

† **Than Károly**, profesor universitar în Budapesta, trecut nu de mult la pensie, a decedat, în etate de 74 ani. A fost chimist cu bună reputațiune. La anul 1896 a fost distins cu diploma de doctor de onoare în științele medicale. Avea mai multe decorațiuni și titlul de consilier regesc.

La fondul de 20 bani al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare au mai dăruit: doamna Elisaveta Popa 1 cor. 90 bani, domnișoarele Ana Frențiu, Beta Buteanu, Aurelia Bărdosy, doamna Eugenia Tordășianu, domnii Dr. I. Borcia și Augustin Benă, profesoare și profesori la școala de fetețe a „Asociațiunii”, fiecare câte 20 bani, Alexandru Belle, vice comite în Făgăraș 2 cor. 50 bani și Miorica Viorica Tordășianu, împlinind vârsta de 15 luni 10 bani.

Părinți denaturați. În Friedland, orașel mic în Saxonia, procurorul a ridicat acușă în contra unei părechi de oameni, care și-a omorât copiii toți, unul după altul, opt la număr. Zilele trecute a fost înmormântat cel mai mic și în urma unei arătări s'a deschis anchetă și s'a constatat, că toți au murit pe cale nenaturală, omorâți de proprii lor părinți, cari au fost arestați.

Sărbare jubilară. Corpul învățătoresc dela școala gr. or. din Zernești aranjază în ziua de 29 Iunie (12 Iulie) 1903 (sf. apostoli Petru și Pavel), din incidentul împlinirii a 40 de ani de serviciu învățătoresc la școala din Zernești a dlui Bartolomei Bude, învățator și director, o sărbare jubilară cu următorul program: 1. La 9 ore a. m. participare la serviciul divin. 2. La 11 ore a. m. în sala școlii gr. or. din loc exprimarea felicitărilor și răspunsul jabilantului. 3. La ora 1 p. m. masă comună în hotelul comunal. 4. La 8 ore seara în sala cea mare a hotelului comunal producțiune musicală-teatrală aranjată în beneficiul corului bisericesc. Se va juca piesa „Vacanții”, comedie originală într'un act de Maria Baiulescu. După producțiune urmează joc.

Manuale didactice aprobate. Ministrul culțelor și al instrucției, cu rezoluția dela 4 Maiu a. c. Nr. 51.040 a aprobat următoarele scrieri ale dlui Iuliu Vuia: ambele abedare (după metoda cuvintelor normale și-a sunetelor vii), cărțile de cetire, limba română, aritmetica, geometria și economia. Sub Nr. 28.419/1907 s'au aprobat ambele cursuri de meșchiară, sub Nr. 813/1906 geografia, sub Nr. 2384/1904 naturala și sub Nr. 4140/1903 Carte de învățatură.

Petrecere în Viștea-inferioară. Inteligența română din Viștea-inferioară iuvită la petrecerea cu dans, ce o va aranjă Duminecă în 29 Iunie st. v. 1908. (Sarb. sf. Ap. Petru și Pavel) în dambra „Gura Viștii”. Inceputul la 11 ore a. m. Taxa de intrare: de familie 2 cor., de persoană 1 cor. În caz de timp ploios petrecerea se amână!

Convocare.

Prin aceasta convoc a IX-a conferință ordinară a preoției din acest tract, ce se va ține în Ciceu-Poeni la 6/19 Iuliu a. c. 7 oare dimineața și la care sunt obligați a participa în reverenți toți preoții.

Programul:

1. Serviciu divin cu doxologie la 5 oare dim.
2. Mărturisirea și cuminecarea preoților.
3. Predică de presbit. Gavriil Hango.
4. La finea sf. liturgii bineventarea parohului local A. Sighiartău din incidentul iubilului său preoțesc de 25 ani.
5. Critică asupra modului săvârșirii sf. liturgii și asupra predicii, și vizitarea arhivei locale parohiale.
6. Rezoluțiunea Venerabilului Consistor arhid. asupra concluserilor conferinței a VIII-a din 1907.

7. Referada presbiterului G. Hango asupra rapoartelor preoției despre activitatea ei.

8. Disertațiunea preotului G. Hango: „Pregătirea pruncilor la prima mărturisire și cuminecare” și critica asupra acesteia, de parohul Ziharie Manu.

9. Raportul comisiei emise, asupra propunerii protopresbiterului cu privire la aflarea mijloacelor pentru cumpărarea unei case protopresbiterale în parohia centrală Deș.

10. Raportul și rațiociniul despre starea bibliotecii protopresbiterale în anul 1907. Alegerea de bibliotecar.

11. Raportul comisiei despre designarea opurilor de procurat pentru biblioteca protopresbiterală.

12. Comunicări oficioase.

13. Propuneri.

14. Statorirea locului de întrunire a conferinței proxime și a obiectelor de pertractat în aceasta.

Deș, 12 Iunie, 1908.

Teodor Hermann
protopr. gr.-or.

ECONOMIE.

Cerealii și nutrețuri pentru armata c. și r. comună.

Aducem la cunoștința economilor noștri, că pentru trebuințele armatei comune se vor cumpără mari cantități de săcară, ovăs, fân, și pae în stațiunile Sibiu, Cisnădie, Mediaș, Székely-udvarhely, Făgăraș, Brașov, Codlea, Ghimbav, Târlungeni, Bod Sănpetru, Cristian, Râșnov, Alba-Iulia, Sighișoara, Elisabetopol, Abrud, Cluj, Murăș-Oșorheiu și Bistrița.

Cumpărările se fac cu începere din 1 Iulie n. c. de dreptul dela producători.

Prețurile se fixează după prețurile pieței din stațiunile amintite, respective după prețul fixat în Budapesta în ziua cumpărării. La preț se mai adaugă diferite procente la cărăușie și vamă, cum și un sporiu de 5% la cerealele de calitate bună.

Vanzătorii să se adreseze după informațiuni mai de aproape la comanduirea militară ori la magazinul de alimentație (Verplegs-Magazin) din stațiunile de sus.

Apelăm la preoțiile, învățătorimea, cu un cuvânt la cărturarii noștri dela sate, să pună poporațiunea în cunoștința publicațiunii de față.

Sibiu, 3 Iulie n. 1908.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pantaleon Lucașu,
prezident. *Vic. Tordășianu*
secretar.

Cărți și reviste.

„**Cartea de Aur**”. Din opul „*Cartea de Aur, sau luptele politice-naționale ale Românilor de sub coroana ungară*”, de *Teodor V. Păcățian*, au apărut până acuma patru volume, și stau gata pentru a fi puse sub tipar alte două volume, — al V-lea, în care se cuprind vorbirile deputaților români rostite în dietă în ciclul parlamentar 1869—72, și al VI-lea, care conține mișcările politice-naționale ale Românilor din statul ungar până la anul 1881, când s'a stabilit programul național dela Sibiu. Volumele apărute se vând cu câte 10 coroane exemplarul nelegat și 12 coroane exemplarul legat, și se pot comandă dela autorul în Sibiu (Nagyszeben). Prețul se poate plăti și în rate.

Colectia C. Sfetea. A apărut în colecțiunea C. Sfetea din București cartea lui *Ioan Săndulescu*, cuprinzând *Poesia literară din timpul războiului pentru neatarnare 1877—1878*, cu o prefață de domnul Gb. *Bogdan-Duică*. Se află de vânzare la principalele librării din capitală și provincie. Se poate comandă și prin librăria arhidiecesană din Sibiu. Prețul 1 leu exemplarul.

„**România Ilustrată**”, revistă de familie, numărul 2 și 3, pe Maiu și Iunie 1908, a apărut cu un bogat cuprins și cu multe și succese ilustrațiuni. Revista apare în București, odată pe lună. Director *Ioan Russu Abrudeanu*. Abonamentul la an 24 lei. Redacțiunea și administrațiunea în București, Strada Câmpinean, numărul 54.

„**Lucefărul**” Nr. 13, a apărut cu următorul sumar: Andreiu Bărsăneanu, membru al Acad. Rom.; Poezia populară ro-

mână. Victor Eftimiu; Balcanii (poezie) Ioan Agărbiceanu; Cea dintâi lacrimă. Maria Cunțan; Povești în prag (poezie). Dr. T. Brediceanu; Ciprian Porumbescu și opereta sa „Craiu nou”. Maria Cunțan; Popas (poezie). M. Lungianu; La răvășit. — Icoane din popor: — Dări de seamă: T. Codru — Elena Farago, Șoapte din umbră. Cronică: Serbările din Blaj. Amintirea lui Ciprian Porumbescu. Serbările din Sibiu. Iubileul împăratului. Moartea lui Flondor. Din Germania. „Mercuri de France”. Jurnalistica în Germania. Sărbările Junimei. Știri. Poșta Redacției. Ilustrațiuni: C. Pop, de Salmáry. La potcovar. Salmáry, Lăutarul Ochi-albi, cu tarafal său. Salmáry, Diligență. (Trăsură de olac). Salmáry, Țigan ursar.

Din public.*)

Mulțămită publică.

Credincioșii bis. gr.-or. din Intorsura-Buzului, tractul Trei soaune, aduc prin subscrierul mulțămită următorilor bun creștini, cari au donat s. n. biserici bani, formând fiecare câte o fundațiune, și anume:

1. Nicolae Tohoneanu 110 coroane.
2. George Bocârnea și evlavioasa sa soție 100 coroane și care fundațiune să poarte numele iubiților lor repositați părinți. În 1905 au mai fost donat încă 100 cor. — și fundațiunea poartă numele lor și al repositatului lor fiu Dumitru.

3. Vasilie Aldru Bularca și soția sa Ana Babeș 100 coroane. Atotputernicul Dumnezeu să le dăruiască mulți ani fericiți, spre a putea continua cu binefacerile lor, ce în această lume le asigură stima conlocuitorilor și mulțămirea sufletescă, iară în lumea viitoare locașurile dreptilor.

Intorsura-Buzului, în 18 Iunie 1908.

George Neagovici-Negoescu
paroh gr.-or.

„Albina”

instituit de credit și de economii în Sibiu.

Publicațiune.

In sensul art. de lege XXXVI din a. 1876 §. 29.

1. Suma scrisurilor fonc. puse în circulațiune cu ziua de 30 Iunie 1908 face K 6.906,000—
 2. Pretenziunile institutului de împrumuturi hipotecare, cari servesc de acoperire a acestor scrisuri fonciare sunt de „ 8.902,905-85
 3. Valoarea hipotecelor luate de bază la susnumitele împrumuturi hipotecare este de „ 31.753,230—
 4. In sensul §. 97 din statute „fondul special” pentru asigurarea scrisurilor fonciare e de „ 500,000—
- acesta e indus în cont separat și plasat în următoarele efecte publice:
- Nom. K 6,400—, Sorți de stat din 1860 cu 4%,
„ „ 6,200—, Obligațiuni cu premii ale băncii ung. hipot. cu 4%,
„ „ 4,400—, Sorți de ale împrumut. pt. regul. Tisei cu 4%,
„ „ 1,600—, Sorți de ale împrumut. pt. regul. Dunărei din 1870 cu 5%,
„ „ 5,800—, Obligații cu premii de ale institut. austr. priv. de credit fonc. cu 3%,
„ „ 94,000—, Scrisuri fonciare Ungar. Landes-Central-Sparcassa cu 4 1/2%,
„ „ 18,200—, Scrisuri fonciare Pester ungar. Commercial Bank cu 4 1/2%,
„ „ 16,000—, Scrisuri fonc. Kisbirtokosok országh. földhitelint. cu 4 1/2%,
„ „ 99,600—, Scrisuri fonc. Pester ungar. Commercial Bank cu 4%,
„ „ 100,000—, Obligațiuni comunale Pester ungar. Commercial Bank cu 4%,
„ „ 196,000—, Obligațiuni comunale Pesti hazai első takp. egyes. cu 4%,
„ „ 4,000—, Acțiuni de ale Institutului de credit fonciar pt. proprietarii mici din Ungaria cu 5%.

Sibiu, 6 Iulie 1908.

Direcțiunea.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 258/1908. Of. ppresb. [70] 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățăto-rești dela școlile populare confesionale gr. or. române din comunele bisericesti mai jos numite prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile, computat dela prima aparițiune a acestui concurs în „Telegraful Român“.

1. **Chinești** cu salariu de 600 cor. din repartiție de pe popor, locuință, lemne de foc și relut de grădină. Coincuenalele se vor da numei după timpul servit la această școală.

2. **Ciceu-Poeni și Dobricel**, învățător ambulant cu salariu de 600 cor. din repartiție de pe popor, locuință, lemne de foc și grădină.

3. **Ciceu-Corabie** cu salariu de 600 cor., din cari 400 cor. din repartiție de pe popor și 200 cor. din ajutor de stat, locuință, lemne de foc și grădină.

4. **Negrilești** cu salariu de 600 cor., din cari 300 din repartiție de pe popor, iar 300 cor. din ajutor de stat, locuință, lemne de foc și grădină.

În comunele de sub 2, 3 și 4 urcarea salarului la câte 1000 cor. se va exo-pera din ajutor de stat după alegerea și respective după întărirea definitivă a învățătorului ales. Tot astfel și coincuenalele după serviciul definitiv împlinit la oricare școală de ale noastre.

Cei aleși sunt datori a propune și religiuina în școală la toate clasele, a conduce și școala de repetițiune și a cânta în Dumineci și sărbători cu copiii la sf. liturgie.

Concurenții au să-și aștearnă rugă-rile, înscrise conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis și apoi înainte de alege-re să se prezenteze poporului în biserică spre a fi cunoscuți și spre a și arăta dexteritatea în cântări.

Dej, 18 Iunie 1908.

Oficiul protopresbiterial al tractului gr. or. Dej.

Teodor Hermann
protopresbiter.

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia vacantă de clasa III-a Burjuc, protopresbiteratul Iliei, prin aceasta se exo-neră concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concurenții au a-și insinua suplicele înscrise conform normelor în vigoare sub-semnatului oficiu în termenul deschis, și până în lusa-re 8 zile înainte de sinodul parohial electoral să pot înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta respective a oficia și cuvânta.

Iliia, la 19 Iunie v. 1908.

Oficiul protopresbiterial gr. ort. al Iliei, în conțelegere cu comitetul parohial concertent.

George Oprea
protopresb.

[165] 2-3

Câni de vânzare

rasă curată **Leonberger**, care cresc până la o înălțime de 80 cm. și o lungime de 1½ metru. Informațiuni dă administrația acestei foi.

[172] 1-3

Nr. 563/1908.

[162] 2-3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători la școlile conf. gr. or. române din comunele mai jos înscrise în protopresbiteratul Mercurei se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. **Mercurea**, un post de învățător, salariu 1000 relut de quartir 100 cor., de grădină 50 cor. și de lemne 50 cor.

2. **Ludoș**, un post de învățător cu salariu de 600 cor. dela biserică.

3. **Cărpiniș**, un post de învățător, salariu 600 cor., relut de quartir 40 cor. și 2 stângini lemne de foc.

4. **Gusu**, un post de învățător cu salariu de 600 cor. din lada bisericii.

5. **Broșteni**, un post de învățător, salariu 600 cor.

6. **Beșinău**, un post de învățător salariu 600 cor., din repartiție de pe popor, quartir, grădină, și lemne de foc în natură.

Coincuenalele se compută la toate posturile numai dela instituirea definitivă la școlilele acestea. Anii serviți la alte școale nu se consideră.

În comunele, în cari salarele nu se pot întregi la minimul legal conf. art. de lege XXVII din 1907, din mijloacele bisericesti, îndată după ocuparea posturilor se va înainta rugare la înaltul ministeriu de culte și instrucțiune publică pentru ajutor de stat.

Cei aleși sunt datori a instrua elevii în cântările bisericesti, a ține strena în Dumineci și sărbători și a cânta cu ei răspunsurile la liturgie, a ocupa elevii cu grădinaritul și a ține a iarna școala și cu snalfabeții.

Cererile concursuale instruate conform legilor în vigoare se vor înainta sub-semnatului oficiu prot. în termenul deschis, având voie concurenții a se prezenta, cu prealabila încuviințare a protopresbiterului, la biserică, spre a face cunoștința poporului.

Mercurea, 19 Iunie 1908.

Oficiul protopresbiterial gr.-or.:

Avr. S. Pécuararu
protopresb.

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și a preliminarului de spese aprobat de Preaveneratul Consistoriu arhidiecezan Nr. 3843 de dto 13 April 1907 se dă pe calea licitațiunei minuende renovarea și amplificarea edificiului școlar confes. gr.-or. din comuna **Tohanul-nou**. Licitațiunea se va

incepe la 10—12 oare a. m. în **13 Iulie a. c. st. n.** în edificiul școlii locale. Prețul strigării este de **3000 cor.** afară de materialul de lipsă brut năsip, lemn, cărămidă, var, lemnul de brad și țigla necesară toate acestea se pun la dispoziția măceștilor minus oferenti.

Licitanții au a depune înainte de înce-perea licitațiunei vadiu de 10% după prețul de strigare.

Comitetului îi stă în putere a concedea cu lucrarea pe acel reflectant, în care va avea mai multă încredere dintre minus oferenti.

Planul și preliminarul de spese și toate condițiunile se pot vedea la președintele com. parohial sau la epitropia parohială.

Intreprinzătorul nu are drept a pretinde diurne și spese de călătorie.

Tohanul-nou (Uj-Tohán) 12/25 Iulie 1908.

Iord. Briota
preș. comit. parohial.

(154) 3-3

Aviz!

Un tinăr, din familie bună, ab-solvent de cel puțin 3 clase gimna-ziale sau reale, să primește ca prac-ticant la firma

Ioan Comșa și Fiu
Săliște.

(159) 2-3

Stofe veritabile de Brünn

Saisonul de primăvară și vară 1908.

Un Coupon de Mtr. 3-10 lung, dă un rând complet de haine de domni (Roc, pantaloni vestă), și costă numai	1 Coupon 7 Coroane 1 Coupon 10 Coroane 1 Coupon 12 Coroane 1 Coupon 15 Coroane 1 Coupon 17 Coroane 1 Coupon 18 Coroane 1 Coupon 20 Coroane

Un coupon pentru haine negre, Salon costă cor. 20—, precum și stofe pentru pardesie, postav pentru turiști, camgar de mătășă etc. etc., trimite cu prețuri de fabrică deponitul fa-bricei de pânză, bine cunoscut ca reel și solid

Siegel-Imhof, Brünn

Mustre gratis și franco.

Avantajul mușterilor privați, comandarea stofelor direct dela firma Siegel-Imhof în locul de fabricație, are prețuri fixe considerabil de efitine.

Mare asortiment. Executare cu cea mare atențiune și a comandelor mici, din marfă de (48) 36-40 tot proaspătă.

Săpun de lapte de lilie
Steckenpferd.

Cel mai bun săpun pentru piele.

[69] 17-40

Concurs.

Se publică concurs pentru ocuparea unui post de **practi-cant**, dotat cu salariu anual de 840 coroane.

Reflectanții au să documen-teze, că au absolvat cu maturitate o școală comercială și că posed pe deplin limba română și maghiară și eventual și cea germână.

Cei cu praxă de bancă vor fi preferiți.

Petițiunile au a se înainta până în 1 August a. c. subsemnatei di-recțiuni, iar postul e a se ocupa în 1 Septembrie 1908, eventual și mai curând.

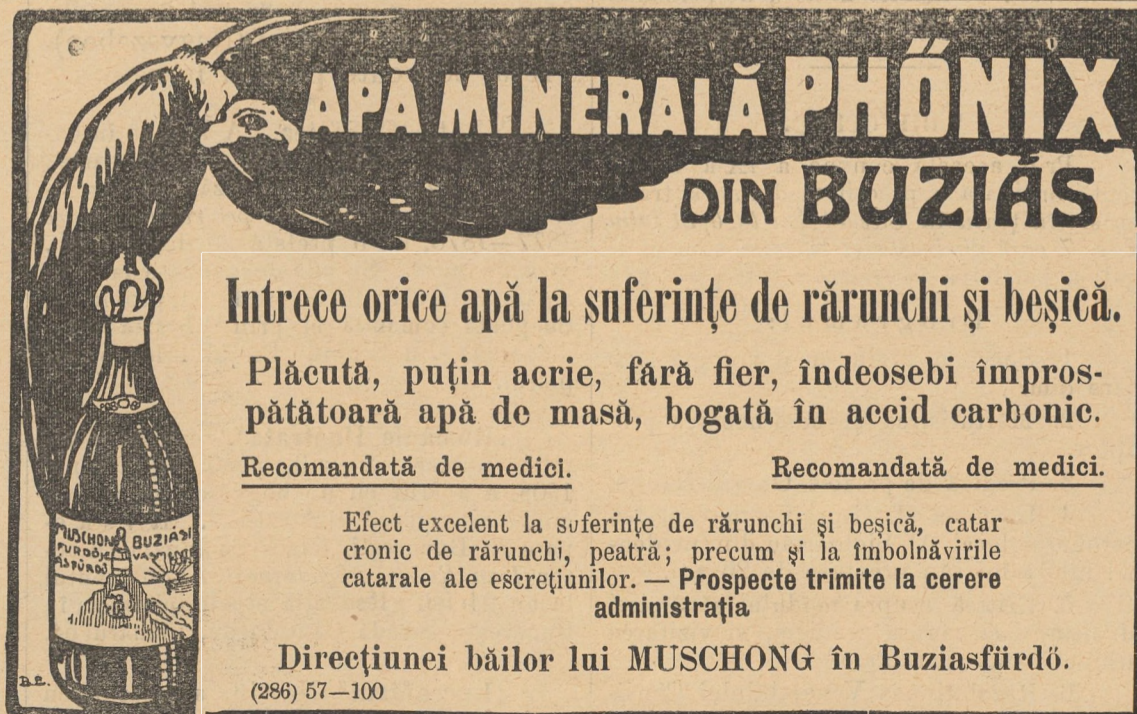
După serviciul provizor și ne-exceptionabil de un an, va fi nu-mit funcționar definitiv cu salariu anual de 1100 cor., 200 cor. bani de quartir și tantiema statutară.

Brad, 30 Iunie 1908.

[117] 1-3

Direcțiunea.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

**APĂ MINERALĂ PHOENIX
DIN BUZIĂȘ**

Intrece orice apă la suferințe de rărunchi și beșică.

Plăcută, puțin acrie, fără fier, îndeosebi împros-pătătoară apă de masă, bogată în acid carbonic.

Recomandată de medici. Recomandată de medici.

Efect excelent la suferințe de rărunchi și beșică, catar cronic de rărunchi, peatră; precum și la îmbolnăvirile catarale ale esrefiunilor. — Prospecte trimite la cerere administrația

Direcțiunei băilor lui MUSCHONG în Buziasfürdő.
(286) 57-100

La
Librăria arhidiecezană

se află de vânzare:

Cosma M., Album de țe-sături și brodării na-ționale 16.—
— Modele de cusături românești caet I. —50
— Modele de cusături românești caet II. 1.—
A. O. Maior, Biblioteca copiilor vol. I—III à 1.—

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.